

MILJØVERNDEPARTEMENTET

Att: Anne Beate Tangen

Postboks 8007 Dep

0030 Oslo

Oslo, 27.02.07

Vår ref: Anne Helene Lindseth / DOK-2006-04032

Deres ref: 200501786

Offentlig høring av NOU 2006: 18, "Et klimavennlig Norge."

1. Innledning

Det vises til Miljøverndepartementets brev av 27. november 2006 hvor det inviteres til en offentlig høring mht. Lavutslippsutvalgets innstilling i NOU 2006: 18.

2. HSH har følgende merknader til anbefalingene i den nevnte NOU-en :

Utvalgets mandat har vært å utrede hvordan Norge kan oppnå betydelige reduksjoner i de nasjonale utslippene av klimagasser på lengre sikt – en «nasjonal klimavisjon for 2050». Herunder skulle utvalget beskrive ulike scenarier for hvordan et «lavutslippssamfunn» kan utvikles i løpet av en 50-årsperiode og blant annet skissere scenarier hvor de nasjonale utslippene av klimagasser reduseres med 50-80 prosent innen 2050. Utvalget skulle ha et hovedfokus på mulighetene som ligger i å utvikle og ta i bruk ny teknologi, herunder vurdere hvilke tiltak som kreves for å utløse de teknologiske potensialene. Sentrale utviklingstrekk i samfunnet ut fra hvilke muligheter de gir for å skape et «lavutslippssamfunn» og potensialet for utslippsreduksjoner i alle relevante sektorer skulle vurderes. I tillegg skulle utvalget så langt som mulig vurdere kostnader og andre konsekvenser knyttet til de ulike scenariene, også i et makroøkonomisk perspektiv, og herunder sammenlikne kostnadene ved utslippsreduksjoner nasjonalt med kostnader for tilsvarende reduksjoner i andre land. HSH har merket seg at utvalget har tolket mandatet slik at det ikke skulle vurdere *hvilke tiltak* som er mest egnet, inkl. skatte og avgiftspolitiske tiltak.

Vi ser det som positivt at utvalget tar for seg en så lang tidshorisont som fram til 2050 da det gjør mulighetsområdet for utvikling av teknologi større. HSH er enig i at radikale endringer er nødvendig for å få en utvikling mot lavere utslipp globalt, men vi mener at det er viktig å ha fokus på at det er de rette virkemidlene som velges.

Utvalget kommer med en rekke konkrete tiltak som vil kunne gjøre det mulig å utvikle Norge til et klimavennlig samfunn innen 2050. Men hvem som til slutt skal betale disse tiltakene, enten direkte eller indirekte er mer uklart, så lenge det samtidig ikke er gjort noen vurdering av hvilke virkemidler som skal velges.

HSH ser det som vesentlig at det etableres et gjennomgående miljøskattesystem der forurenser betaler de korrekte kostnadene for sine utslipp m.v.

HSH mener derfor det er viktig å gjennomgå alle tiltakene som er foreslått av utvalget for å vurdere om de strider mot dette prinsippet. Dette gjelder både forslagene til *tiltak innenfor helhetsløsningen*, forslagene til *tiltak utover helhetsløsningen* og forslag til *tiltak i inneværende stortingsperiode*. Men det er etter vår vurdering viktigst å gå i gjennom forslagene innenfor de såkalte helhetsløsningen (i første rekke enkelttiltakene innen grunnleggende tiltak, tiltakene rettet mot prosessindustrien, tiltakene rettet mot petroleumssektoren og tiltakene rettet mot utslipp fra elektrisitets produksjon) med et slikt utgangspunkt.

Tiltakene rettet mot utslipp fra transportaktiviteter og mot utslipp fra oppvarming er helt sentrale og bør også drøftes nærmere, bl.a. bør disse prioriteres klarere.

Valg av egnede virkemidler (inkl. riktige skatter og avgifter) kan med fordel trekkes inn i en slik konkret gjennomgang som nevnes i avsnittene ovenfor. Som konkret eksempel er HSH kritiske til dagens politikk som gir seg utslag i at utslipp prises ulikt ved at det er fritak for eller lavere CO₂-avgift for noen sektorer, mens andre betaler full CO₂-avgift. På samme måte er også HSH kritisk til praksisen med tildeling av gratis utslippskvoter for CO₂-utslipp.

3. Mangel på langsiktighet i politikken

- Dagens politikk kan føre til at vi får en lite klimavennlig og fremtidsrettet sammensetning av industri i Norge. Utslipp av CO₂ påfører samfunnet en kostnad gjennom global oppvarming, og via Kyoto-avtalen står Norge overfor en internasjonal pris på CO₂. Ved å frita industribedrifter fra å betale for denne kostnaden gir man feil signaler om lønnsomheten i denne industrien, og investorer lokkes til å investere i prosjekter som ikke er lønnsomme samfunnsøkonomisk sett. Nye gasskraftverk bør selv bære kostnadene ved sine utslipp og eventuell rensing. Det er uheldig at staten binder seg til en type teknologi. CO₂ kan renses på flere måter og ingen vet hvilken teknologi som vinner i fremtiden.
- Riktig prising av CO₂-utslipp vil gi incitament til å utvikle teknologi til å rense CO₂ og likedan til å utvikle fornybare energi. Det er også viktig at politikken skaper konkurranse mellom teknologileverandører samt gi riktigere signaler til investorer. Staten kan også bidra med midler til FoU for å finne fram til renseteknologier og/eller alternative energiformer. Det er en mye bedre anvendelse av statlige midler enn å subsidiere CO₂-utslipp.

4. Utslippsreduksjoner globalt/nasjonalt

Målet med klimapolitikken bør være at vi får til størst mulig utslippsreduksjon per krone. Både dette samt at klimautslipp er et globalt problem gjør det fornuftig å utnytte Kyotomekanismen mht å få til mest mulig utslippsreduksjoner per krone. Det er derfor positivt at staten kjøper utslippskvoter i utlandet og at bedrifter kan få godskrevet reduksjon av CO₂-utslipp som gjøres utenfor Norge. Dette kan også bidra til å spre teknologi fra rike til fattige land.

Det er imidlertid grenser for i hvilken grad en bør tillate at de vestlige industrialiserte landene kan kjøpe seg fri fra sine utslippsforpliktelser ved å skaffe seg utslippskvoter fra andre land, da det betyr at de blir mindre tilbøyelige til å utvikle nye og mer klimavennlige teknologier (jf at prisen blir så lav at lønnsomheten svekkes).

Det globale energibehovet forventes å vokse til det mangedobbelte av dagens forbruk over de neste 100 år. For å hindre global oppvarming må dette energibehovet dekket opp av klimavennlige energiformer/-systemer. Det må derfor legges til rette for utvikling av teknologi som begrenser/fjerner/lagrer CO₂-utslipp og såkalt fornybar energi må bli mer kostnadseffektiv enn i dag.

En annen viktig forutsetning for å få til investeringer i klimavennlige teknologier er at det skapes forutsigbarhet mht hvilket system for tildeling og omsetning av kvoter man vil ha framover. Her er det mye som ikke er avklart. Hvilke sektorer og bedrifter kommer EUs kvotesystem til å omfatte? Hvordan blir tildelingen av kvoter – hvem betaler og hvor mye? Hvordan kan Norges kvotehandelssystem kobles opp mot EUs system? Hva vil skje etter at forpliktelsesperioden i Kyoto-protokollen utløper i 2012? Alle disse usikkerhetsmomentene sammen med manglende prising av CO₂-utslipp ser vi som viktige grunner til at det ikke har vært en systematisk satsing på teknologiutvikling. Manglende systematisk satsing på teknologi kan også ha sammenheng med lite forutsigbarhet i den offentlige FoU-innsatsen på klimavennlig teknologi. Stabile rammebetingelser – dvs forutsigbare og permanente klimatiltak – er viktig for at vi skal få på plass teknologien.

5. Forslag til tiltak som vi savner i NOU-en:

- Et eksempel på et tiltak som ikke er nevnt er: Dagens el-avgifter, med fritak for og lavere el-avgift for kraftkrevende industri samt subsidierte, myndighetsbestemte kraftkontrakter bidrar ikke til kostnadseffektive utslippsreduksjoner eller å redusere CO₂ utslippene fra landets samlede energiforbruk.
- Incentiver til å spare energi.
- Støtte til etablerte miljøledelsessystemer, slik som Miljøfyrtårn.

6. Konklusjon

Etter vår vurdering beskriver ikke NOU-en på noen fyllestgjørende måte potensialet for utslippsreduksjoner i alle relevante sektorer, i og med at ikke virkemidlene er vurdert.

HSH ønsker gjerne et nærmere samarbeid med Miljøverndepartementet for å drøfte nødvendige tiltak på kort og lang sikt for å nå miljømålene på klimaområdet. HSH deltar gjerne i et møte for å beskrive nærmere for Miljøverndepartementet på hvilken måte handels- og servicenæringen i framtiden kan bidra og for å drøfte nærmere hvilke virkemidler som etter vår oppfatning gir størst effekt. Vi ser det bl.a. som viktig å starte arbeidet med å vurdere hvilke virkemidler som er mest egnet, spesielt siden dette ble tolket til å ligge utenfor utvalgets mandat.

Vennlig hilsen

HANDELS- OG SERVICENÆRINGENS

HOVEDORGANISASJON

Samfunnspolitisk avdeling

Lars E. Haartveit

Direktør

Anne Helene Lindseth

Fagsjef